



**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції**

19 червня 2026 року



**Одеса
2026**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
19 червня 2026 року

ОДЕСА
2026

УДК 342.7:341.3:364(477)

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Давиденко В.В., ректор університету, кандидат юридичних наук, доцент

Заступник голови:

Корнієнко М.В., перший проректор університету, доктор юридичних наук, професор

Члени оргкомітету:

Бабчук О.Г., завідувач кафедри психології та педагогіки, кандидат психологічних наук, доцент;

Гугулан Є., завідувач кафедри приватного права Академії «Штефана Великого», Міністерство внутрішніх справ Республіки Молдова, доктор філософії, доцент;

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент;

Ковальова О.В., професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Матієнко Т.В., професор кафедри психології та педагогіки, кандидат юридичних наук, доцент;

Пасько О.М., професор кафедри психології та педагогіки, доктор юридичних наук, доцент;

Пишна А.Г., завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Сухарєва А.О., професор кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент;

Тетерятник Г.К., завідувачка кафедри кримінального процесу та криміналістики, доктор юридичних наук, професор;

Томіна В.Ю., доцент кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат юридичних наук, доцент.

Статті друкуються в авторському варіанті.

Оргкомітет дозволив собі лише скорочення статей,
які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Захист прав дитини в умовах військової агресії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 червня 2026 р.). Одеса : ОДУВС, 2026 – 465 с.

Отже, комунікативна стратегія поліцейського в умовах військової агресії має ґрунтуватися на принципі «не нашкодь». Розуміння психологічних чинників дозволяє не лише якісно задокументувати правопорушення, а й забезпечити реалізацію права дитини на захист від додаткового стресу. Ефективна взаємодія правоохоронця та дитини в такий складний період є свідченням переходу української поліції до європейських стандартів сервісно-орієнтованої діяльності, де людина та її стан є найвищою цінністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Белова А. Д. Лінгвістичні аспекти дискурсу: монографія. Київ : Логос, 2018. 250 с.

Пономаренко О. В. Професійна комунікація правоохоронців: міжкультурний вимір. *Науковий вісник НАВС*. 2022. № 3. С. 75–82.

Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методичні рекомендації / за ред. Н. Панок. Київ, 2023. 145 с.

Бойко А. В.

доктор юридичних наук,
професор кафедри адміністративно-правових дисциплін
Одеського державного університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ

Тривале перебування в умовах небезпеки, невизначеності, втрати близьких людей, вимушеного переміщення та порушення звичного способу життя створює значні ризики для психічного здоров'я дітей і підлітків. Збройні конфлікти порушують відчуття безпеки, змінюють звичні умови розвитку та спричиняють значне емоційне навантаження. У таких умовах зростає потреба у пошуку механізмів, які дозволяють дитині зберігати психологічну рівновагу та ефективно адаптуватися до нових життєвих обставин. Одним із найважливіших таких механізмів виступає резильєнтність [1].

У сучасній психології резильєнтність розглядається як здатність особистості успішно долати життєві труднощі, адаптуватися до несприятливих умов та відновлювати психологічне благополуччя після пережитих кризових або травматичних подій. На відміну від пасивного пристосування, резильєнтність передбачає активне використання внутрішніх і зовнішніх ресурсів для подолання стресу та збереження психічного здоров'я [2]. Вона не означає відсутності негативних переживань, а характеризує здатність особистості конструктивно реагувати на виклики, підтримувати життєву активність та знаходити нові способи адаптації до складних обставин.

Особливо важливого значення розвиток резильєнтності набуває у дитячому та підлітковому віці. Саме в цей період відбувається формування особистісних якостей, системи цінностей, емоційної сфери та моделей поведінки. Наявність резильєнтності дозволяє дитині ефективніше справлятися зі складними життєвими ситуаціями, підтримувати позитивне ставлення до себе

та зберігати віру у власні можливості навіть за умов тривалого стресу [3]. Діти з високим рівнем резильєнтності демонструють кращу соціальну адаптацію, вищий рівень психологічного благополуччя та меншу схильність до розвитку емоційних порушень.

У контексті сучасної війни в Україні проблема розвитку резильєнтності дітей та підлітків набуває особливої актуальності. Щоденні повітряні тривоги, загроза життю, вимушене переселення, втрата звичного соціального середовища та переживання невизначеності можуть негативно впливати на емоційний стан дитини. Тривалий вплив стресогенних факторів нерідко супроводжується підвищенням рівня тривожності, появою страхів, порушенням сну, емоційною нестабільністю та труднощами соціальної адаптації [4]. Водночас саме резильєнтність дозволяє зменшувати руйнівний вплив стресових факторів та сприяє збереженню психологічної стійкості.

Одним із найважливіших компонентів резильєнтності є емоційна саморегуляція. Вона передбачає здатність усвідомлювати власні переживання, контролювати емоційні реакції та конструктивно справлятися з негативними емоціями. Діти, які володіють навичками емоційної саморегуляції, легше адаптуються до складних умов, рідше демонструють дезадаптивні форми поведінки та краще долають наслідки психотравмуючих подій [5]. Формування цих навичок дозволяє знижувати інтенсивність тривожних переживань та сприяє розвитку впевненості у власних можливостях.

Важливу роль у розвитку резильєнтності відіграє позитивна самооцінка. Усвідомлення власної цінності, впевненість у своїх силах та здатність впливати на події власного життя формують у дитини відчуття компетентності та внутрішнього контролю. Такі якості сприяють активному пошуку способів вирішення проблем та підвищують ефективність подолання стресових ситуацій [3]. Діти, які позитивно оцінюють себе та свої можливості, легше долають труднощі й демонструють більшу наполегливість у досягненні поставлених цілей.

Не менш важливим компонентом резильєнтності є оптимізм та позитивне бачення майбутнього. Навіть в умовах війни здатність зберігати надію та орієнтуватися на майбутні перспективи допомагає дитині підтримувати життєву активність та протистояти негативним переживанням. Оптимістичне ставлення до життя сприяє формуванню адаптивних стратегій поведінки та підвищує ефективність психологічного відновлення після кризових подій [4].

Не менш значущим чинником формування резильєнтності виступає соціальна підтримка. Дослідження свідчать, що підтримувальні взаємини з батьками, педагогами та однолітками суттєво підвищують здатність дітей протистояти негативним наслідкам стресу. Відчуття прийняття, любові та захищеності створює основу для формування психологічної стійкості та позитивного бачення майбутнього [6]. Соціальна підтримка допомагає дитині усвідомлювати, що вона не залишається наодинці зі своїми труднощами, а має можливість отримати допомогу та розуміння.

Особливе місце у розвитку резильєнтності належить сім'ї. Саме сімейне середовище є основним джерелом емоційної підтримки дитини. Атмосфера

довіри, взаєморозуміння, стабільності та емоційної близькості сприяє формуванню впевненості та внутрішньої стійкості. Навіть у складних умовах війни підтримка батьків дозволяє дитині зберігати відчуття безпеки та психологічного комфорту [5]. Батьки виступають моделлю реагування на кризові ситуації, тому їхня здатність конструктивно долати труднощі позитивно впливає на розвиток життестійкості дитини.

Важливим ресурсом розвитку резильєнтності виступає освітнє середовище. Педагоги можуть відігравати роль значущих дорослих, які допомагають дитині адаптуватися до нових умов, підтримують її емоційний стан та сприяють формуванню навичок подолання труднощів. Збереження освітньої активності, соціальних контактів та звичного режиму навчання позитивно впливає на психічне здоров'я дітей і підлітків [4]. Освітній заклад може стати важливим осередком психологічної підтримки, де дитина отримує не лише знання, а й відчуття стабільності та соціальної приналежності.

У сучасній практиці психологічної допомоги розвитку резильєнтності сприяють психоосвітні програми, тренінги життестійкості, вправи з розвитку емоційної компетентності, методи арттерапії, когнітивно-поведінкові техніки та програми підтримки сімей. Особливо ефективними є вправи, спрямовані на розвиток навичок саморегуляції, позитивного мислення, пошуку внутрішніх ресурсів та формування конструктивних стратегій подолання стресу [2]. Важливою умовою їх ефективності є систематичність та комплексний підхід до психологічного супроводу дитини.

Суттєвого значення набуває також психоедукаційна робота з батьками та педагогами. Ознайомлення дорослих із механізмами формування резильєнтності, особливостями дитячих реакцій на стрес та способами психологічної підтримки дозволяє створювати сприятливі умови для розвитку життестійкості дітей. Саме взаємодія сім'ї, школи та психологічної служби забезпечує найбільш ефективні результати у зміцненні психологічних ресурсів дитини.

Розвиток резильєнтності не означає повної відсутності негативних переживань або труднощів. Навпаки, він передбачає формування здатності конструктивно реагувати на стресові події, використовувати наявні ресурси та відновлювати психологічну рівновагу після кризових ситуацій. Саме тому резильєнтність розглядається як один із провідних механізмів забезпечення психічного здоров'я в умовах війни [1].

Таким чином, розвиток резильєнтності дітей та підлітків є важливим чинником збереження психічного здоров'я в умовах воєнного стану. Вона забезпечує здатність адаптуватися до складних життєвих обставин, долати наслідки психотравмуючих подій та підтримувати психологічне благополуччя. Формування резильєнтності має розглядатися як пріоритетний напрям психологічної допомоги дітям і підліткам, які зазнали впливу військової агресії. Комплексна підтримка сім'ї, освітнього середовища та фахівців психологічної служби сприятиме зміцненню життестійкості підростаючого покоління та забезпеченню умов для його повноцінного розвитку навіть у надзвичайно складних умовах війни.

ЛІТЕРАТУРА:

Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.

Лазос Г. П. Резильєнтність: концептуалізація понять, огляд сучасних досліджень. *Актуальні проблеми психології*. 2018. Т. 3. Вип. 14. С. 26–64.

Назарук Н. В. Резильєнтність як фактор психосоціального благополуччя підлітків. *Габітус*. 2025. Вип. 79. Т. 1. С. 71–75.

Титаренко Т. М. Життєстійкість особистості: соціальна необхідність та безпека. Київ : Марич, 2009. 76 с.

Ющенко І. М. Резильєнтність дитини в парадигмі ресурсного підходу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2015. Вип. 128. С. 302–306.

Masten A. S. Resilience in Children Threatened by Extreme Adversity: Frameworks for Research, Practice, and Translational Synergy. *Development and Psychopathology*. 2011. Vol. 23(2). P. 493–506.

Бойко В.В.

Курсант 203 навчального взводу ФПФ ОДР НПУ ОДУВС

Науковий керівник:

Щирська В.С.

доцент кафедри кримінального права та кримінології

ФПФ ОДР НПУ ОДУВС, к.ю.н. доцент

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ВІПОВІДАЛЬНОСТІ

Запровадження воєнного стану в Україні суттєво вплинуло на роботу всієї правової системи та підвищило значення кримінального права для захисту держави, громадського порядку й прав громадян. В умовах війни з'являються нові кримінальні правопорушення, а також змінюється небезпечність уже відомих злочинів.

Воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

На фоні воєнного стану багато нормативно-правових актів зазнало змін. Кримінальний кодекс України[2] також був змушений зазнати змін у зв'язку з введенням воєнного стану. До нього було включено нові склади кримінальних правопорушень; встановлено положення, за яких окремі дії громадян не

Наукове видання

**ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.
МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції**

м. Одеса, 19 червня 2026 року

Підп. до друку 18.06.2026. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум.-друк.арк 26,16. Обл.-вид. арк. 31,04
Надруковано з готового оригінал-макета
Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, вул. Успенська, 1
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДП №3507 від 25.06.2009